

Jordemodern

SVENSKA
BARNMORSKEFÖRBUNDETS
TIDSKRIFT

TEMA REPRODUKTIV HÄLSA FALUN

AUGUSTI NR 7-8 2014

04

TEMA REPRODUKTIV HÄLSA FALUN NR 7-8 2014

- 4 Dalarna hälsar välkomna!
- 8 Barnmorskeförbundet är navet för professionell utveckling
- 10 Ökat intresse för assisterad befruktning
- 12 Workshop om sekretmetoden
- 13 När hjärtat slutat slå
- 14 Att "bara vara" – barnmorskans tysta kunskap
- 20 Högskolan Dalarna stärker barnmorskeutbildning i Somaliland med webbaserat mastersprogram
- 22 Dagbok från en resa till Hargesia
- 26 Mänskliga rättigheter i förlossningsvården
- 33 Antikonception – Behandlingsrekommendation
- 34 Det ska vara lätt att komma till oss
- 36 Mötesplats med vattengympa för gravida
- 37 Goda levnadsvanor
- 38 Svar på "Apropå detta med sfinkterrupturer"
- 39 Apropå sfinkterrupturer och uppföljning
- 41 Internationella Barnmorskedagen, 5 maj 2014
- 42 Ordförande har ordet
- 44 Förbundsnytt

20

26

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvärlig utgivare & Förbundsordförande

Ingela Wiklund
Chefredaktör
 Margareta Rehn
 margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion

Maria Ekstrand Karin Reimegård
 Maria Sahlin Pernilla Ny
 Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Jordemodern

utkommer med 10 nummer per år

Prenumeration

förnyas årligen, 600 kronor

Annonsbokning

jordemodern@barnmorskeforbundet.se
 Tfn 08-10 70 88

Sista bokningdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
 114 27 Stockholm
 Tfn 08-10 70 88

E-mail kansli@barnmorskeforbundet.se

Webb www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning

Birgita Klepke
Grafisk formgivning
 AB Huset Makalösa
 Tryck

Åtta.45 Tryckeri AB

STORT TACK till ordförande Ulrika Rosendahl och Dalarnas barnmorskeförening för en väl genomförd konferens Reproaktiv hälsa i Falun! I detta nummer av Jordemodern presenterar vi delar från två dagar med barnmorskor i glädjens och lustens tecken.

Nu dröjer det innan en lokalförening ska stå som värd för Reproaktiv hälsa. Nästa år blir det istället en konferens om den verksamhetsförlagda utbildningen – det blir en VFU-konferens 7-8 maj 2015 i Umeå. Det är första gången förbundet har en konferens om denna viktiga del av barnmorskeutbildningen, ja det är ju faktiskt hälften av utbildningen. Konferensen ordnas i samarbete med barnmorskeprogrammet vid Umeå universitet. Vi inspireras också av vår systerorganisation Svensk sjuksköterskeförening som ordnat VFU-konferenser i många år. Mer information kommer i nästa nummer av Jordemodern, bland annat om hur ni skickar in arbeten ni vill presentera. Du som någon gång handleder studenter – boka in dagarna.

Chefskonferensen blir den 2-3 december

2014 på Hasseludden i Nacka. Teman är ännu inte klara men kommer att annonseras på hemsidan och i Jordemodern. Du som är chef, boka in dagarna för intressanta diskussioner, mingel och möten med kollegor.

Svenska Barnmorskeförbundet är också värd för nästa stora nordiska vetenskapliga konferens, Nordisk Jordemorkongress den 12-14 maj 2016, som vi förväntar oss ska samla cirka 700 deltagare.

För att genomföra allt detta så bra som möjligt har vi inom Barnmorskeförbundet tillsatt en arbetsgrupp med Elisabeth Lindblad, Eva Nordlund och Marianne Weichselbraun från förbundsstyrelsen, Erica Schytt och Ingela Rådestad från vetenskapliga rådet samt undertecknad från förbundsstyrelsen.

Ha en fortsatt skön sommar och på återseende!

VALBEREDNINGEN INFORMERAR

Dags att nominera nya styrelseledamöter!

Svenska Barnmorskeförbundet söker intresserade, engagerade, inspirerande och kraftfulla barnmorskor som är beredda att avsätta tid för ett styrelseuppdrag. Val av två nya ledamöter sker vid extra insatt förbundsstämma den 18 november 2014 i Stockholm.

Skicka nomineringar till valberedningen så snart som möjligt!

Maria Renström, Lena Nilsson,
 Marjo-Riitta Wahlberg, Karin Reimegård
 Maria.Renstrom@ltdalarna.se

Håll dig uppdaterad om vad som händer!

Aktuellt & Debatt och Kalendarium
www.barnmorskeforbundet.se

Underkänner vi vår egen kompetens?

Vid ett par tillfällen de senaste två åren har jag fått frågan om vad jag anser om att man bör vara två barnmorskor i samband med barnets framfödande. Bakgrunden till denna frågeställning är flera. Dels bottenar den i en tanke kring kollegialt lärande, dels tycks den på vissa kliniker vara kopplad till patientsäkerhet. Jag har också hört av en kollega att man i samband med ett ökat fokus på bäckenbottenskador infört att man ska vara två barnmorskor vid utdrivningsskedet på en klinik i landet. Den ena barnmorskan ska då stå för perinealskyddet. Frågan om huruvida en andra barnmorska i förlossningsrummet kan bidra till en minskning av bäckenbottenskadorna har också diskuterats inom ramarna för det tvärprofessionella patientsäkerhetsarbetet tillsammans med Svensk Förening För Obstetrik och Gynekologi (SFOG).

När det gäller komplicerade förlossningar, sätesändlägen, tvillingförlossningar, förlossning med sugklocka eller tång eller andra förväntat icke normala förlossningar ska det absolut vara två barnmorskor närvarande. Att ta hjälp av en kollega i samband med bedömning och suturering av bristning i underlivet är självklart och inget man behöver ett PM för att fatta. Jag anser likaså att nyligen utbildade kollegor absolut bör få stöd även i samband med normal förlossning. Däremot undrar jag

Ingela Wiklund
Förbundsordförande

om det verkligen är så att uppkomsten av bäckenbottenskador minskar då man är två barnmorskor. Finns det någon som studerat detta på riktigt?

Om vi utgår ifrån att handläggning av normal förlossning är en form av "grundläggande uppdrag" för en barnmorska som arbetar med förlossningsvård, så undrar jag vad vi signalerar om vi, som yrkeskår, plötsligt anser att vi inte ska hantera en normal förlossning ensam. Personligen befarar jag att "kravet" på att man ska vara två barnmorskor i samband med barnets fram-

födande är ett underkännande av vår egen kompetens. Vilken annan yrkesutövare; sjukgymnaster, sjuksköterskor, lärare eller andra anser sig behöva hjälp i sitt normala yrkesutövande? I särskilda fall, absolut, men inte i samband med utförande av ett "basal uppdrag" inom ramarna för vad som förväntas inom yrkesutövningen.

Man kan fråga sig vad denna utveckling beror på och varför dessa krav numera formuleras både av nyutbildade och äldre kollegor med längre erfarenhet. Har den verksamhetsförlagda utbildningen försämrats? Kan det vara rädsla för rättsliga konsekvenser? Jag anser att vi gräver vår egen grav med denna "politik". Vill vi också fortsättningsvis vara en självständig yrkeskår kan vi inte på detta sätt undergräva vår egen ställning inom förlossningsvården.

I barnmorskeförbundets 10-punkts program God vård i samband med barnafödande som lanserades på internationella barnmorskedagen den 5:e maj, framhåller vi att en födande kvinna per barnmorska ska vara ett mål för hur förlossningsvården bör organiseras. Denna "rutin" är väl studerad och testad internationellt och något vi absolut bör sträva efter. Att skapa rutiner där man ska vara två under förlossningens slutskede av skäl som inte ens är utvärderade, är inte bara dumt utan tar fokus från

” Vill vi också fortsättningsvis vara en självständig yrkeskår kan vi inte på detta sätt undergräva vår egen ställning inom förlossningsvården.

den viktiga frågan om hur vi ska organisera vården för att använda den kunskap vi har om kontinuerligt stöd.

Ibland går det fort att införa nya rutiner i vården och vi ska därför akta oss för att införa nya rutiner som inte är utvärderade. Rutiner som därför i sin förlängning kan leda till en marginalisering av barnmorskans uppdrag i förlossningsvården.

Barnmorskeförbundet

Barnmorskeförbundet ska främja barnmorskans professionella utveckling och verka för forskning och utveckling inom barnmorskans verksamhetsområde, att yrkesutövningen vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet, och att barnmorskeutbildningen bedrivs så att den professionella utvecklingen av yrket främjas.

Läs mer i Svenska Barnmorskeförbundets stadgar, ändamålsparagrafen.

Barnmorskan

Barnmorskan ska ha förmåga att undervisa, handleda och bedöma studerande, handleda medarbetare, analysera styrkor och svagheter i den egna professionella kompetensen, fortlöpande utveckla sitt yrkeskunnande inom sexuell och reproduktiv hälsa och andra relevanta discipliner samt reflektera över, motivera och medverka till att utveckla en god vårdmiljö.

Läs mer i Kompetensbeskrivning för Legitimerad Barnmorska (SoS) om Forskning, utveckling och utbildning samt Ledning och organisation.

Mer information på
www.barnmorskeforbundet.se